

Ministerie van de
Vlaamse Gemeenschap

STANDAARDBESTEK 250

voor de wegenbouw

versie 2.0

Deel I : Hoofdstukken

**I - II - IV - V - VI - VII -
VIII - IX - X - XI - XII - XIII**

Samenstelling:

Stuurgroep

voorzitter:

ir. Wilfried TERRYN

ondervoorzitter:

ir. Jean-Pierre MATTHIJS

leden:

Roger BEYNAERTS, Yves COOLS, Valère CORNELIS, Hendrik DE GREEF, Hubert DECRAMER, Eli DESMEDT, Lucien HELEVEN, Henk KEYMEULEN, Willy LIEVENS, Christian MAUROIT, Filip RAYMAEKERS, Armand ROUFFAERT, Erik SEYNAEVE, Guido VAN HEYSTRAETEN, Joseph VANDERKIMPEN

secretariaat:

ing. Norbert DE VLAMINCK

Contactadres:

Graaf de Ferraris-gebouw, Koning Albert II-laan 20 bus 9, 1000 Brussel
tel.: 02 553 76 01, fax.: 02 553 76 05

Aan deze uitgave werkten mee:

Geert ANTHIERENS, Hendrik AWOUTERS, Robert BEELPREZ, Jos BLEUS, Romain BUYS, Christiaan CAESTECKER, Jean COECKELBERGHS, Jean COPPENS, Jos DAMANS, Claude DE BACKER, Daniel DE BACKER, Dirk DE BOECK, Hubert DE BRABANDER, Marcel DE BRAEL, Rudi DE CLOEDT, Arthur DE HAECK, Jan DE LATHOUWER, Jan DE MAEYER, Pierre DE PAUW, Jean DE VLIEGER, Theo DE VOS, Walter DE WAEGHE, Dirk DE WAELE, Claude DEBACKER, Luc DEBAENE, Patrick DEBAERE, Godfried DECLERCQ, Martin DEMAN, Patrick DEMEYER, William DEPICKER, Eli DESMEDT, Luc DEWINNE, Georges ERTZINGER, Frederic FUCHS, Lieve GLORIE, Freddy HAEMELS, Lambert HENDRIKX, Jan HERRIJGERS, Paul KNAPEN, Danielle LAMBOTTE, Daniel LAMBRECHTS, Robert LOOS, Leo LUYCKX, William MARTENS, Jean-Pierre MARTENS, Willy MARTENS, Boudewijn MEERS, Wally MEHEUS, Gijs MOORS, Joris MORTELMANS, Walter NUYTEMANS, Staf NUYTS, Arnold PARMENTIER, Françoise PETITJEAN, Guy PLATTEEUW, Marc ROEGIERS, Tom ROELANTS, Etienne ROELS, Dominik RONSE, Leon ROUSSARD, Jacques SAELENS, Horac SAINTE, Romain STEEGMANS, Jan STEUPERAERT, Luc STIERS, Dirk STOVE, Patrick SURMONT, Nicole SWAEB, Marc THIJS, Jozef THIJSEN, Rob TISON, Hilde TORFS, Leon TRIVIER, André TROUWEN, Patrick VAN DE VELDE, Anne VAN DEN ABEELE, Hendrik VAN DEN BERGH, Erik VAN DEN KERKHOF, Guido VAN DER WAEREN, Paul VAN EYCK, Antoon VAN GILS, Marc VAN MESSEM, Jean Pierre VANDEWINCKELE, Willy VANDEZANDE, Alvarez VANHOVE, Carlo VANSTEENKISTE, Ghislain VANSTRAELEN, Rudi VASSEUR, Frans VENSTERMANS, Guy VENSTERMANS, Karel VERDONCK, Daniël VERFAILLIE, Karel VERHOEVEN, Walter VERHOEVEN, Guido VERSTRAETE, Johannes VERSTAETE, Paul VERVENNE, Marcel VOSSSEN, Johan VULSTEKE, Hubert VYNCKE, Jan WECKX, Boudewijn ZWAENEPOEL

Verantwoordelijke uitgever:

ir. Wilfried TERRYN
directeur-generaal

Lay-out en tekeningen:

ing. Norbert DE VLAMINCK

Depotnummer: D/2000/3241/236

Druk: Die keure - Brugge

Hoofdstukken van het standaardbestek 250

Inhoud I - ALGEMENE ADMINISTRATIEVE VOORSCHRIFTEN

Inhoud II - ALGEMENE BEPALINGEN

Inhoud III - MATERIALEN

Inhoud IV - VOORBEREIDENDE WERKEN EN GRONDWERKEN

Inhoud V - ONDERFUNDERINGEN EN FUNDERINGEN

Inhoud VI - VERHARDINGEN

Inhoud VII - RIOLERINGEN EN AFVOER VAN WATER

Inhoud VIII - LIJNVORMIGE ELEMENTEN

Inhoud IX - ALLERHANDE WERKEN

Inhoud X - SIGNALISATIE

Inhoud XI - GROENAANLEG EN GROENONDERHOUD

Inhoud XII - ONDERHOUDS- EN HERSTELLINGSWERKEN

Inhoud XIII - WERKEN AAN WATERLOPEN

Inhoud XIV - METINGEN EN PROEVEN

HOOFDSTUK I

ALGEMENE ADMINISTRatieve VOORSCHRIFTEN

Inhoud I

ALGEMENE ADMINISTRATIEVE VOORSCHRIFTEN

A. Administratieve voorschriften in toepassing van het koninklijk besluit van 08.01.1996 betreffende de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten en de concessies voor openbare werken.	I-1
Art. 83. § 1. Technische specificaties en normen	I-1
Art. 89. en 90. § 2. Vorm en inhoud van de offerte	I-1
Art. 96. § 1. Samenvattende opmetingsstaat	I-2
Art. 100. § 1. Allerlei heffingen.	I-2
Art. 100. § 2. Prijzen	I-2
Art. 116. Gestanddoeningstermijn voor de inschrijvers	I-2
B. Koninklijk besluit van 26.09.1996 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten en van de concessies voor openbare werken en de bijlage bij dit besluit (Algemene aannemingsvoorwaarden voor de overheidsopdrachten voor aannemingen van werken leveringen en diensten en voor de concessies voor openbare werken).	I-3
B1. Algemene administratieve voorschriften in toepassing van het koninklijk besluit van 26.09.1996 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten en van de concessies voor openbare werken.	I-3
Art. 2. Contractuele documenten	I-3
Art. 3. § 1. Lijst van de bepalingen waarvan wordt afgeweken van de algemene aannemingsvoorwaarden	I-3
Art. 4. § 2. Betalingsmodaliteiten	I-3
B2. Algemene administratieve voorschriften in toepassing van de bijlage: Algemene aannemingsvoorwaarden voor de overheidsopdrachten voor aannemingen van werken leveringen en diensten en voor de concessies voor openbare werken	I-4
Art. 1. Omschrijving van de leiding van en het toezicht op de uitvoering	I-4
Art. 4. § 1. 3° Plannen, documenten en voorwerpen	I-4
Art. 4. § 2. Detail- en werktekeningen.	I-4
Art. 5. § 1. Bedrag van de borgtocht	I-5
Art. 7. Rechten van de aanbestedende overheid op de borgtocht	I-5
Art. 9. § 1. Vrijgave van de borgtocht	I-5
Art. 10. § 1. Onderaannemers	I-5
Art. 12. § 1. Soorten keuringen	I-7
Art. 12. § 4. Keuringskosten	I-7
Art. 12. § 7. A posteriori uitgevoerde keuring.	I-8
Art. 13. § 1. Opdrachten voor aanneming van werken	I-7
Art. 15. § 1. Betaling van de werken	I-10
Art. 19. § 1. Opleveringen en waarborgtermijnen	I-11
Art. 20. § 4. Straffen	I-11
Art. 20. § 9. Korting wegens minderwaarde	I-12
Art. 24. § 1. Werken tegen een globale prijs	I-12
Art. 24. § 2. en § 3. Werken tegen een andere dan een globale prijs.	I-12
Art. 25. § 1. Elementen die in de prijzen zijn begrepen	I-12
Art. 27. § 1. Keuring - Algemeen	I-13

Art. 27. § 2. Keuringsmodaliteiten	I-14
Art. 27. § 3. Keuringstermijn	I-17
Art. 27. § 5. Tegenproef	I-17
Art. 28. § 1. Bevel tot uitvoering en leiding van de werken	I-18
Art. 28. § 2. Gelijktijdig uit te voeren opdrachten	I-20
Art. 29. § 1. Onderbreking van de werken	I-20
Art. 30. Algemene organisatie van de bouwplaats.	I-20
Art. 33. Afbraakmateriaal	I-24
Art. 37. Dagboek van de werken.	I-25
Art. 38. Verzekeringen	I-25
Art. 39. Verplichtingen van de aannemer tot de definitieve oplevering	I-28
Art. 41. Draagwijdte van de aansprakelijkheid van de aannemer	I-28
Art. 43. § 1. Werken die niet voor oplevering worden aanvaard	I-29
Art. 43. § 2. Voorlopige oplevering	I-29
Art. 43. § 3. Definitieve oplevering	I-30

ALGEMENE ADMINISTRATIEVE VOORSCHRIFTEN ⁽¹⁾ ⁽²⁾

A. ADMINISTRATIEVE VOORSCHRIFTEN IN TOEPASSING VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 08.01.1996 BETREFFENDE DE OVERHEIDSOPDRACHTEN VOOR AANNEMING VAN WERKEN, LEVERINGEN EN DIENSTEN EN DE CONCESSIONS VOOR OPENBARE WERKEN.

ART. 83. § 1. TECHNISCHE SPECIFICATIES EN NORMEN

Voor alle in dit standaardbestek en aanbestedingsdocumenten vermelde normen is de aannemer onderworpen aan de bepalingen en voorwaarden van de Belgische normen (NBN en NBN-EN) die drie maand vóór de aanbestedingsdatum door het BIN (Belgisch Instituut voor Normalisatie) werden gehomologeerd of geregistreerd.

ART. 89. EN 90. § 2. VORM EN INHOUD VAN DE OFFERTE

Art. 89. De aandacht van de inschrijver wordt erop gevestigd dat zijn offerte en de samenvattende opmetingsstaat worden ingevuld op het bij de aanbestedingsdocumenten behorende formulier.

Op elke offerte of samenvattende opmetingsstaat die op een ander document is opgemaakt moet de inschrijver bovenaan de volgende verklaring vermelden:

"Ik, ondergetekende verklaar te hebben nagezien dat de hierna vermelde gegevens in volstrekte overeenstemming zijn met de vermeldingen op het (de) door de aanbestedende overheid verstrekte offerteformulier(-en)⁽³⁾, samenvattende opmetingsstaat(en)⁽³⁾ en neem daartoe de volledige verantwoordelijkheid op mij.

Iedere vermelding die strijdig is met het door de aanbestedende overheid vastgestelde model moet als niet geschreven worden beschouwd⁽⁴⁾, met uitzondering van de posten waarvan de hoeveelheden werden gewijzigd overeenkomstig art. 96. § 2. van het K.B. van 08.01.1996 die, samen met de eventuele aangevulde leemten, op de laatste bladzijden van mijn document zijn vermeld".

Art. 90. § 2. Alle bescheiden en nota's die bij de offerte worden gevoegd moeten worden gedagtekend en ondertekend onder de vermelding "Opgemaakt door ondergetekende om gevoegd te worden bij zijn offerte van heden".

-
1. De nummers van de artikels waarnaar wordt verwezen, stemmen overeen met de nummers van de artikels van het koninklijk besluit van 08.01.1996 betreffende de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten en de concessies voor openbare werken, en van het koninklijk besluit van 26.09.1996 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten en van de concessies voor openbare werken en van de algemene aannemingsvoorwaarden in bijlage bij laatst genoemd besluit.
 2. Waar in de onderhavige algemene administratieve voorschriften en het standaardbestek sprake is van de aanbestedingsdocumenten worden het bestek, de plannen en alle bijhorende documenten bedoeld die gediend hebben als basis van de offerte.
 3. Schrappen wat niet van toepassing is.
 4. De navolgende bijzijn schrappen wanneer het afwijkend document enkel betrekking heeft op de inschrijving.

ART. 96. § 1. SAMENVATTENDE OPMETINGSSTAAT

In de samenvattende opmetingsstaat gaat de post vergezeld van de vermelding:

- "FH", forfaitaire hoeveelheid, wanneer de hoeveelheid aangegeven is;
- "TP", totale prijs, wanneer de hoeveelheid niet aangegeven is;
- "VH", vermoedelijke hoeveelheid.

ART. 100. § 1. ALLERLEI HEFFINGEN

De belasting over de toegevoegde waarde wordt in een afzonderlijke post van de opmetingsstaat vermeld om bij de prijs van de offerte te worden gevoegd.

ART. 100. § 2. PRIJZEN

Ingeval de eenheidsprijzen worden uitgedrukt in Euro worden deze prijzen gepreciseerd tot 2 cijfers na de komma.

ART. 116. GESTANDDOENINGSTERMIJN VOOR DE INSCHRIJVERS

De inschrijvers blijven gebonden door hun offerte gedurende een termijn van honderdtwintig kalenderdagen, ingaande de dag na de zitting voor de opening van de offertes.

B. KONINKLIJK BESLUIT VAN 26.09.1996 TOT BEPALING VAN DE ALGEMENE UITVOERINGSREGELS VAN DE OVERHEIDSOPDRACHTEN EN VAN DE CONCESSIONS VOOR OPENBARE WERKEN EN DE BIJLAGE BIJ DIT BESLUIT (ALGEMENE AANNEMINGSVOORWAARDEN VOOR DE OVERHEIDSOPDRACHTEN VOOR AANNEMINGEN VAN WERKEN, LEVERINGEN EN DIENSTEN EN VOOR DE CONCESSIONS VOOR OPENBARE WERKEN)

B1. ALGEMENE ADMINISTRATIEVE VOORSCHRIFTEN IN TOEPASSING VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 26.09.1996 TOT BEPALING VAN DE ALGEMENE UITVOERINGSREGELS VAN DE OVERHEIDSOPDRACHTEN EN VAN DE CONCESSIONS VOOR OPENBARE WERKEN

ART. 2. CONTRACTUELE DOCUMENTEN

De aanbestedingsdocumenten vermelden de type- en/of standaardbestekken, de algemene omzendbrieven, de technische afleveringen van het algemeen bestek en de andere documenten die op de aanneming van toepassing zijn.

ART. 3. § 1. LIJST VAN DE BEPALINGEN WAARVAN WORDT AFGEWEKEN VAN DE ALGEMENE AANNEMINGSVOORWAARDEN

De bepalingen waarvan het standaardbestek 250 afwijkt van de algemene aannemingsvoorwaarden zijn de artikelen:

- 5. § 1.,
- 7.,
- 9. § 1.,
- 10. § 1.,
- 12. § 4.,
- 12. § 7.,
- 27. § 5. en 28. § 1..

ART. 4. § 2. BETALINGSMODALITEITEN

De werken kunnen worden betaald in maandelijksse betalingen in mindering.

De aanvangsdatum van de maandperiodes blijft onveranderd gedurende de hele aanneming.

Hij wordt vastgelegd in het dienstbevel, zo niet geldt de eerste dag van de maand.

De staten van de uitgevoerde onderhoudswerken van de beplantingswerken tijdens de waarborgperiode slaan op driemaandelijksse perioden, die vervallen op de datum van een maand, welke overeenstemt met de datum van de voorlopige oplevering.

De door de aannemer ingediende gedetailleerde staat van de werken is opgesteld volgens de norm NBN B06-006, met een bijkomende kolom voor de genormaliseerde posten.

Een post tegen een totale prijs, wordt betaald naar verhouding van het uitgevoerd gedeelte.

Elk berekend bedrag wordt afgerond op één frank; het gedeelte van de frank gelijk aan of groter dan 50 centiem wordt afgerond naar boven en het gedeelte van de frank kleiner dan 50 centiem naar beneden.

B2. ALGEMENE ADMINISTRatieve VOORSCHRIFTEN IN TOEPASSING VAN DE BIJLAGE: ALGEMENE AANNEMINGSVOORWAARDEN VOOR DE OVERHEIDSOPDRACHTEN VOOR AANNEMING VAN WERKEN, LEVERINGEN EN DIENSTEN EN VOOR DE CONCESSIONS VOOR OPENBARE WERKEN

ART. 1. OMSCHRIJVING VAN DE LEIDING EN HET TOEZICHT OP DE UITVOERING

Indien de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest aanbestedende overheid is, bestaat het mandaat van de leidende ambtenaar enkel uit:

1. de technische en administratieve opvolging van de werken tot en met de definitieve oplevering;
2. de keuring van de producten zowel de a priori als de a posteriori keuring;
3. het nazicht van de vorderingsstaten;
4. het opstellen van de processen-verbaal;
5. de voorlopige en definitieve oplevering der werken;
6. het instaan voor het bestendig toezicht der werken. ⁽¹⁾

ART. 4. § 1. 3° PLANNEN, DOCUMENTEN EN VOORWERPEN

In verband met de voorwaarden voor het gebruik van de plannen, documenten en voorwerpen van de opdracht wordt verduidelijkt dat de aanduidingen op de tekeningen betreffende de bestaande toestand slechts bij wijze van inlichting gegeven worden.

De aannemer is ertoe gehouden zich vooraf persoonlijk te vergewissen omtrent de uitvoeringsvoorwaarden van zijn werken.

ART. 4. § 2. DETAIL- EN WERKTEKENINGEN

De aanbestedingsdocumenten bepalen welke detail- en werktekeningen voor goedkeuring moeten voorgelegd worden aan de aanbestedende overheid.

De door de aannemer ingediende tekeningen zijn voorzien van een titelblad volgens model door de aanbestedende overheid aan de aannemer te overhandigen. Deze tekeningen hebben volgende afmetingen:

- breedte (mm): 297, 420, 594, 841 of 1.188 (max.);
- lengte (mm): 3.000 (max.).

Al de tekeningen worden op duidelijke schaal opgemaakt en voorzien van de nodige en juiste maatschijfers en worden door de aannemer aan de aanbestedende overheid ter goedkeuring voorgelegd, tenminste 30 kalenderdagen vóór de aanvang der werken.

Na goedkeuring door de aanbestedende overheid worden de definitieve tekeningen en documenten in minstens 5 exemplaren ingediend. Zij moeten door de aannemer gedateerd en ondertekend zijn op de daartoe bestemde plaats.

De eventueel aangebrachte wijzigingen t.o.v. de oorspronkelijke plannen of de aanvullingen worden op een ondubbelzinnige en klare wijze aangeduid en in een tabel op het plan vermeld.

1. Voor personen buiten de aanbestedende overheid moet het vermeld zijn in het bestek.

De goedkeuring door de aanbestedende overheid van de uitvoeringsplannen en alle andere documenten voorgelegd door de aannemer, om het even of deze betrekking hebben op de kunstwerken of de wegenwerken, de uitvoeringsmiddelen of de wijze van uitvoering van alle andere werken op operaties, ontlast de aannemer geenszins van zijn verantwoordelijkheid, die volledig blijft, zowel inzake de degelijkheid van de werken als de goede gang van de werkzaamheden.

Na uitvoering van de werken worden de kalktekeningen van de plannen, aangevuld en verbeterd volgens de werkelijk uitgevoerde toestand, binnen de 30 kalenderdagen na de voltooiingsdatum der werken aan de aanbestedende overheid overgemaakt.

De kalken hebben een kwaliteit van minimum 100 gr/m² en worden afgeboord met afboordlint (breedte 13 mm).

As-buildossier - Aquadatafiches

Ingeval van rioleringswerken dient de aannemer op het einde van de werken een AS-BUILTDOSSIER aan de aanbestedende overheid af te leveren welke bestaat uit:

1. De opmeting van de uitgevoerde werken door een landmeterexpert in X,Y-coördinaten in het Lambertstelsel en Z-coördinaat in de Tweede Algemene Waterpassing.
Volgende elementen worden na einde der werken opgemeten:
 - (X,Y): het midden van de deksels van inspectieputten en speciale constructies;
 - (Z) : per inspectieput of speciale constructie alle inkomende en uitgaande leidingen (B.O.K.)
Indien:
 - de leiding niet rechtlijnig verloopt tussen begin- en eindpunt van de leiding dienen de nodige boogsegmenten in (x, y, z) te worden opgemeten;
 - één der binnenafmetingen van de inspectieput of speciale constructie > 1 m dienen de x, y coördinaten van de in- en uitgaande leidingen te worden opgemeten.
 - (X,Y,Z): de hoekpunten van de dekplaten van alle speciale constructies en inspectieputten, gelegen buiten het openbaar domein en waarvan één der binnenafmeting > 1 m.
2. De aflevering van "AQUADATA"-fiches op te maken voor alle kunstwerken volgens model afgeleverd door de aanbestedende overheid.

Het invulprogramma wordt door de aanbestedende overheid aan de aannemer overgemaakt waarmee de gevraagde informatie (X, Y, Z-coördinaten, beschrijving, e.d.) in het gevraagde formaat kan ingevoerd worden.

De "Aquadata-fiches" zijn in viervoud aan het bestuur over te maken.

Alle kosten voor het opmeten van de AS-BUILT-toestand en het afleveren van de Aquadata-fiches zijn begrepen in de hiervoor voorziene post in de beschrijvende opmeting of samenvattende opmetingsstaat.

ART. 5. § 1. BEDRAG VAN DE BORGTOCHT

De eerste alinea moet worden gelezen samen met de volgende bepalingen:

- a. Het aldus bepaald bedrag wordt vermeerderd met 10 % van de bedragen van sommige posten van de opmetingsstaat, waarvoor een a posteriori uitgevoerde keuring is voorgeschreven.
- b. Het aldus bepaald bedrag wordt vermeerderd met 20 % van de bedragen van sommige posten van de opmetingsstaat, waarvoor regelmatige onderhoudsbeurten zijn voorgeschreven tijdens de waarborgperiode.

De onder a. en b. bedoelde posten worden vermeld in de aanbestedingsdocumenten."

De motivering voor de onder a. bedoelde afwijking is het bieden van een beter alternatief voor de in [Art. 12. § 7.](#) voorziene mogelijkheid van afhoudingen, rekening houdend met de bij de wegebouw veelvuldig en gespreid voorkomende a posteriori keuringen.

De motivering voor de onder b. bedoelde afwijking is de specifieke aard van bezaaiings- en beplantingswerken waarvoor er tijdens de waarborgperiode regelmatige onderhoudsbeurten voorgeschreven zijn.

ART. 7. RECHTEN VAN DE AANBESTEDENDE OVERHEID OP DE BORGTOCHT

Dit artikel moet worden gelezen samen met de volgende bepaling:

"Ingeval de proefuitslagen van de a posteriori uitgevoerde keuringen niet voldoen, worden de ten onrechte uitbetaalde bedragen afgetrokken van de eerstvolgende maandelijkse betalingen in mindering of worden, bij ontbreken ervan afgetrokken van de borgtocht."

De motivering voor deze afwijking is dezelfde als deze voor de afwijking bij [Art. 5. § 1. a.](#)

ART. 9. § 1. VRIJGAVE VAN DE BORGTOCHT

De eerste alinea van deze paragraaf wordt met de volgende bepaling aangevuld:

In voorkomend geval wordt de eerste helft van de vrijgegeven borgtocht vermeerderd met 10 % van de bedragen van sommige van de posten, waarvan sprake is paragraaf [Art. 5. § 1.a.](#) hierboven. Het aldus verkregen getal wordt naar het hoger duizendtal afgerond.

In voorkomend geval wordt de tweede helft van de vrijgegeven borgtocht vermeerderd met 20 % van de bedragen van sommige van de posten, waarvan sprake is paragraaf [Art. 5. § 1.b.](#) hierboven.

Bij herstellingswerken binnen het laatste jaar van de waarborgtermijn bepaalt de aanbestedende overheid het bedrag van de borgtocht dat behouden blijft tot het einde van de afzonderlijke waarborgtermijn van deze herstellingswerken voorzien in [Art. 43. § 2.](#)

Indien evenwel de opdracht ook afzonderlijk op te leveren bezaaiings- en/of beplantingswerken bevat, wordt het totale bedrag van de borgtocht verdeeld in twee sommen, die in verhouding staan tot de waarde van de bezaaiings- en/of beplantingswerken en van de andere werken.

Het grootste aldus verkregen getal wordt naar het hoger duizendtal afgerond en het kleinste naar het lager duizendtal. Wat de vrijgave van de borgtocht betreft, worden de hierboven onderscheiden werken met een afzonderlijke opdracht gelijkgesteld en worden de hierboven afgeronde getallen als de bedragen van de overeenstemmende borgtochten beschouwd.

Wanneer geen voorlopige oplevering is voorgeschreven wordt de borgtocht ineens na de definitieve oplevering vrijgegeven.

ART. 10. § 1. ONDERAANNEMERS

De aannemer dient aan de leidende ambtenaar het bewijs voor te leggen dat, op het ogenblik dat hij de uitvoering van een deel van de opdracht aan een onderaannemer toevertrouwt, deze voldoet aan de wetgeving houdende regeling van registratie en erkenning van de aannemers, in verhouding tot het deel van de opdracht dat hij zal uitvoeren.

Zolang deze bewijzen niet zijn overgelegd, mag een onderaannemer niet werken.

De onderaannemer moet tijdens de uitvoering van het deel van de opdracht dat hem werd toevertrouwd in het bezit zijn van de vereiste registratie en erkenning.

Elke inbreuk op de geëiste registratie en erkenning van onderaannemers zal beschouwd worden als een tekortkoming van de aannemer aan de bepalingen van zijn contract, tenzij hij, overeenkomstig artikel 8 van het K.B. van 26.09.1996 en vóór de aanvang van de werken, een vrijstelling van die verplichting heeft gekregen.

Behoudens het geval waarin een dergelijke vrijstelling is verleend, kan de aanbestedende overheid zonder ingebrekestelling de onmiddellijke stopzetting bevelen van elk werk dat door een niet erkende onderaannemer wordt uitgevoerd, en in dat geval draagt de aannemer al de gevolgen van de schorsing.

ART. 12. § 1. SOORTEN KEURINGEN

Zijn door de Vlaamse Regering als onafhankelijke instantie erkend:

- Voor alle producten waarvoor een "Benormerk" bestaat, de sectororganismen van het "Belgisch Instituut voor Normalisatie", Brabançonnestraat 29, 1000 Brussel, tel. 02/738 01 11, fax. 02/733 42 64;
- Voor alle betonproducten waarvoor geen "Benormerk" bestaat de VZW Probeton, Reyerslaan 207, 1030 Brussel, tel. 02/735 61 63, fax. 02/735 63 56;
- Voor alle andere producten de VZW Copro, Dendermondestraat 168, 1083 Brussel, tel. 02/468 00 95, fax. 02/469 10 19;
- Voor GFT-compost de VZW Vlaco, Kanunnik de Dekkerstraat 22-26, 2800 Mechelen, tel. 015/20 83 20, fax. 015/20 32 75.

Nota: Daar waar in onderhavig standaardbestek nog sprake is van "onafhankelijke instantie" worden uitsluitend bovenvermelde instellingen bedoeld.

Aanvraag tot keuring

Voor het verkrijgen van iedere voorafgaande keuring en voor de uitvoering van de controles en proeven en het verkrijgen van de a posteriori uitgevoerde keuring moet de aannemer schriftelijk een verzoek indienen in de vorm van een formulier dat in volgorde de volgende inlichtingen vermeldt:

- het nummer van de aanbestedingsdocumenten;
- de titel van de aanbestedingsdocumenten;
- het nummer van de partij of van het perceel;
- de specificaties van het te keuren product of werk;
- de technische voorschriften van de aanbestedingsdocumenten waaraan het te keuren product of werk moet voldoen;
- de posten van de opmetingsstaat waarin het te keuren product of werk is voorgeschreven;
- de plaats waar de keuring moet worden verricht;
- de te verrichten controles en/of proeven en de plaats waar ze moeten verricht worden;
- in voorkomend geval het bewijs dat de verwerkte producten, hetzij het merk van overeenkomstigheid dragen, hetzij tijdens de fabricage, hetzij op de opslagplaats van de fabrikant of leverancier, overeenkomstig de voorschriften van de algemene aannemingsvoorwaarden en/of van de aanbestedingsdocumenten, door een onafhankelijke instantie werden nagezien.

Dat verzoek wordt in het geval van overhandiging genotificeerd in het dagboek der werken.

ART. 12. § 4. KEURINGSKOSTEN

De berekeningswijze van de keuringskosten is vermeld in [Art. 27. § 2.](#)

ART. 12. § 7. A POSTERIORI UITGEVOERDE KEURING

Wanneer de a posteriori uitgevoerde keuring van de werken vaksgewijze gebeurt, moeten deze werken slechts vervangen, omgewerkt of behandeld worden voor zover als nodig, ten einde te voldoen aan de voorschriften van de algemene aannemingsvoorwaarden en/of van de aanbestedingsdocumenten.

De aanbestedende overheid verricht alsdan alleen een nazicht van de werken voor zover ze dienden vervangen, omgewerkt of behandeld te worden, d.w.z. dat de individuele proefresultaten vastgesteld bij het vroeger nazicht behouden blijven, behalve waar de werken moeten worden vervangen, omgewerkt of behandeld.

De aannemer wordt geacht hiermede impliciet akkoord te gaan, zo niet dient hij, binnen vijftien kalenderdagen nadat de weigering werd meegedeeld, de aanbestedende overheid uitdrukkelijk te verzoeken de werken in het geweigerde vak aan een volledig nieuw nazicht te onderwerpen.

Om te kunnen nagaan of de aannemer de werken voor zover als nodig vervangen, omgewerkt of behandeld heeft, teneinde te voldoen aan de voorschriften van de algemene aannemingsvoorwaarden en/of van de aanbestedingsdocumenten, verricht de aanbestedende overheid in de betreffende deelvakken in voorkomend geval een dubbel nazicht, namelijk waar de werken niet werden vervangen, omgewerkt of behandeld en waar wel.

De uitslag van elk nazicht afzonderlijk moet voldoening schenken. Voor het bepalen van eventuele kortingen wegens minderwaarde worden als representatieve proefresultaten voor het betreffende deelvak, de gewogen gemiddelden van de individuele proefresultaten van het dubbel nazicht genomen, rekening houdende met de hoeveelheden van de wel en van de niet vervangen, omgewerkte of behandelde werken.

De laatste alinea van deze paragraaf vervalt.

ART. 13. § 1. OPDRACHTEN VOOR AANNEMING VAN WERKEN

De modaliteiten voor de prijsherziening zijn:

1° Algemene formule

De prijsherziening wordt berekend met de volgende algemene formule:

$$p = P \left(a \frac{s}{S} + b_1 \frac{x_1}{X_1} + b_2 \frac{x_2}{X_2} + \dots + b_n \frac{x_n}{X_n} + c \right)$$

Bij de berekening wordt eerst iedere breuk herleid tot een decimaal getal met maximum 5 decimalen. Hiertoewordt de vijfde decimaal vermeerderd met 1 als de zesde decimaal gelijk is aan of groter is dan 5.

Vervolgens wordt ieder aldus berekend decimaal getal vermenigvuldigd met de overeenkomstige parameter. De verkregen producten worden op dezelfde wijze als hierboven beschreven afgerond op de vijfde decimaal.

- p is het voor de beschouwde periode aan de aannemer te vereffenen bedrag exclusief belasting over de toegevoegde waarde en zonder toepassing van straffen;
- P is het voor de beschouwde periode aan de aannemer te vereffenen bedrag exclusief belasting over de toegevoegde waarde en zonder toepassing van prijsherziening en straffen;
- a, b₁, b₂,...b_n, c zijn parameters vastgesteld in de aanbestedingsdocumenten; hun som is gelijk aan één; c is minimum 0,20;

- S is het gemiddelde van de uurlonen van de geschoolde werklieden, de geoefende werklieden en de handlangers, zoals die door het Nationaal Paritair Comité van het Bouwbedrijf vastgesteld zijn, vermeerderd met het totaal percentage van de sociale lasten en verzekeringen, zoals aangenomen door het federale ministerie, 10 kalenderdagen voor de opening van de offerten.
- Inzake het stelsel van de sociale lasten behoren de werken tot de categorie A - werken waarvoor de maximum bijdrage verschuldigd is aan het Fonds voor Bestaanszekerheid der Bouwvakarbeiders voor de vergoedingen: vorst, dubbel verlofgeld, vergoedingen - bouw en getrouwheidspremies, en die blootgesteld zijn aan het slecht weer;
- s is hetzelfde gemiddelde van de uurlonen, zoals aangenomen door het federale ministerie op de aanvangsdatum van de beschouwde periode;
- X_1, X_2, \dots, X_n zijn referentieprijzen van specifieke producten of indexcijfers op basis van een jaarlijks verbruik van specifieke producten op de inlandse markt, vastgesteld voor de kalendermaand die de opening van de offerten voorafgaat;
- x_1, x_2, \dots, x_n zijn dezelfde referentieprijzen of dezelfde indexcijfers vastgesteld voor de kalendermaand die de beschouwde periode voorafgaat.

2° Bijzondere toepassingen van de algemene formule

- a) De opdracht omvat hoofdzakelijk het aanleggen van wegen met bitumineuze verhardingen. De prijsherziening wordt berekend met de volgende formule:

$$p = P \left(0,40 \frac{s}{S} + 0,40 \frac{k_1}{K_1} + 0,20 \right)$$

- K_1 is het indexcijfer op basis van een jaarlijks verbruik van de voornaamste producten bij wegenbouwwerken met bitumineuze verhardingen op de inlandse markt, vastgesteld door het federale ministerie, voor de kalendermaand die de opening van de offerten voorafgaat;
- k_1 is hetzelfde indexcijfer, vastgesteld door het federale ministerie, voor de kalendermaand die de beschouwde periode voorafgaat.

- b) De opdracht omvat hoofdzakelijk het aanleggen van wegen met cementbetonverhardingen. De prijsherziening wordt berekend met de volgende formule:

$$p = P \left(0,40 \frac{s}{S} + 0,40 \frac{k_2}{K_2} + 0,20 \right)$$

- K_2 is het indexcijfer op basis van een jaarlijks verbruik van de voornaamste producten bij wegenbouwwerken met cementbetonverhardingen op de inlandse markt, vastgesteld door het federale ministerie, voor de kalendermaand die de opening van de offerten voorafgaat;
- k_2 is hetzelfde indexcijfer, vastgesteld door het federale ministerie, voor de kalendermaand die de beschouwde periode voorafgaat.

- c) De opdracht omvat hoofdzakelijk het aanbrengen van bitumineuze verhardingen, slemlagen en bestrijkingen. De prijsherziening wordt berekend met de volgende formule:

$$p = P \left(0,17 \frac{s}{S} + 0,30 \frac{m_1}{M_1} + 0,18 \frac{m_2}{M_2} + 0,12 \frac{m_3}{M_3} + 0,23 \right)$$

- M_1 is de referentieprij van petroleumbitumen in bulk (zone I), vastgesteld door het federale ministerie (O.W. 564), voor de kalendermaand die de opening van de offerten voorafgaat;
- M_2 is de referentieprij van in de aanbestedingsdocumenten bepaalde specifieke steenslag, vastgesteld door het federale ministerie, voor de kalendermaand die de opening van de offerten voorafgaat;
- M_3 is de referentieprij van dieselolie voor ander gebruik dan het drijven van motorvoertuigen op de openbare weg (zone I), vastgesteld door het federale ministerie (O.W. 550), voor de kalendermaand die de opening van de offerten voorafgaat;
- m_1, m_2, m_3 zijn dezelfde referentieprijen, vastgesteld door het federale ministerie, voor de kalendermaand die de beschouwde periode voorafgaat.

- d) De opdracht omvat hoofdzakelijk beplantingswerken en arbeidsintensieve werken. De prijsherziening wordt berekend met de volgende formule:

$$p = P \times \left(0,65 \times \frac{s}{S} + 0,10 \times \frac{i}{I} + 0,25 \right)$$

- I is het referentieindexcijfer op basis van een jaarlijks verbruik van de voornaamste producten in het bouwbedrijf op de inlandse markt, vastgesteld door het federale ministerie voor de kalendermaand die de opening van de offerten voorafgaat;
- i is hetzelfde referentieindexcijfer, vastgesteld door het federale ministerie voor de kalendermaand die de beschouwde periode voorafgaat.

Voor de driemaandelijke periode van de onderhoudswerken van beplantingen wordt voor "s" en "i" de gemiddelde waarde van de 3 maanden berekend vanaf de aanvangsdatum van de beschouwde periode.

- e) De opdracht omvat hoofdzakelijk herstellings- en verbeteringswerken aan onbevaarbare waterlopen. De prijsherziening wordt berekend met de volgende formule:

$$p = P \times \left(0,40 \times \frac{s}{S} + 0,40 \times \frac{i}{I} + 0,20 \right)$$

- f) De opdracht omvat hoofdzakelijk ruimingswerken aan onbevaarbare waterlopen. De prijsherziening wordt berekend met de volgende formule:

$$p = P \left(0,70 \times \frac{s}{S} + 0,30 \right)$$

ART. 15. § 1. BETALING VAN DE WERKEN

Punt 3° wordt als volgt aangevuld:

"Onder "eindvereffening" wordt verstaan de laatste betaling van de in de opmeting opgenomen uitgevoerde werken, als zodanig door de aanbestedende overheid aangegeven, met uitzondering van die werken die tijdens de waarborgtermijn moeten worden uitgevoerd."

ART. 19. § 1. OPLEVERINGEN EN WAARBORGTERMIJNEN

Indien de aanbestedingsdocumenten voor bezaaiings- en/of beplantingswerken die moeten aangevat worden nadat andere werken van de opdracht geheel of gedeeltelijk zijn uitgevoerd, een afzonderlijke uitvoeringstermijn voorschrijven, worden, wat de oplevering betreft, de bezaaiings- en/of beplantingswerken met een afzonderlijke opdracht gelijkgesteld en afzonderlijk opgeleverd.

De kosten van de prestaties die in verband met de opleveringen worden geleverd door derden worden ten laste van de aannemer aangerekend tegen de door deze derden gefactureerde kostprijs.

De kosten van de prestaties die de aannemer in verband met de opleveringen zelf uitvoert, blijven te zijnen laste.

ART. 20. § 4. STRAFFEN

Speciale straffen voor inbreuken op wets- en reglementsbepalingen

Voor inbreuken op de wets- en reglementsbepalingen betreffende de veiligheid op de bouwplaatsen en het signaleren van werken en verkeersbelemmeringen op de openbare weg, worden de straffen zoals bepaald in § 4. verdubbeld.

Herhalingen

De aanbestedende overheid is gerechtigd de straffen zoveel malen toe te passen als:

- de inbreuk is gepleegd;
- er werknemers zijn op wie de inbreuk is gepleegd.

De aanbestedende overheid is gerechtigd dit aantal malen ambtshalve vast te stellen, wanneer het door de schuld van de aannemer niet juist kan worden bepaald.

Bij herhaling van een bepaalde inbreuk, eventueel op een andere plaats, wordt een straf toegepast gelijk aan de betreffende straf, zoals hierboven bepaald, vermenigvuldigd met het aantal malen dat deze inbreuk werd vastgesteld.

Speciale straffen bij niet uitvoering van onderhoudsbeurten

Wanneer de leidende ambtenaar vaststelt dat bepaalde onderhoudswerken niet of slecht uitgevoerd zijn, zal hiervoor een proces-verbaal worden opgemaakt en zal vanaf de datum vermeld in het proces-verbaal de volgende straf worden toegepast:

- voor de periode van 1 april tot 31 oktober: 1/24 van de raming van het geheel van de onderhoudswerken of ⁽¹⁾ BEF (EUR) per week. Indien het beperkt blijft tot één of meerdere posten van de onderhoudswerken zal deze straf beperkt blijven tot een deel van deze raming volgens het aantal posten;
- voor de periode van 1 november tot 31 maart: 1/24 van de raming van het geheel van de onderhoudswerken of ⁽¹⁾ BEF (EUR) per maand. Indien het beperkt blijft tot één of meerdere posten van de onderhoudswerken zal deze straf beperkt blijven tot een deel van deze raming volgens het aantal posten.

De straf zal van de eerstvolgende onderhoudsstaat worden afgehouden. Zo het bedrag van de onderhoudswerken niet volstaat, zal de straf van de borgsom worden afgehouden.

Afhankelijk van de periode zal om de week, respectievelijk om de maand vanaf de datum van het proces-verbaal de straf herhaald worden indien de onderhoudswerken nog niet of onvolledig zijn uitgevoerd.

1. Dit bedrag wordt vermeld in de aanbestedingsdocumenten, zo niet geldt 1/24 van de bedragen van het geheel van de onderhoudswerken volgens de offerte.

Het spreekt vanzelf dat het toepassen van een straf een supplementaire maatregel is, en dat de niet of slecht uitgevoerde onderhoudswerken eveneens niet zullen betaald worden volgens de desbetreffende post van de opmetingsstaat.

ART. 20. § 9. KORTING WEGENS MINDERWAARDE

Indien een tegenproef is uitgevoerd op een dubbel aantal monsters en proefstukken voor de helft in de gekozen erkende laboratoria van iedere partij, wordt, onverminderd [Art. 27. § 5.](#) hierna, de korting wegens minderwaarde bepaald op grond van het gemiddelde van de resultaten van de tegenproef in de gekozen laboratoria.

In het algemeen is de korting wegens minderwaarde het samenstel van specifieke kortingen wegens minderwaarde voor de onderscheiden afwijkingen.

Voor de a posteriori uitgevoerde technische keuring worden die specifieke kortingen wegens minderwaarde voor sommige afwijkingen bepaald door formules gegeven in de aanbestedingsdocumenten.

Wanneer afwijkingen op de kwaliteit, het gewicht, de afmetingen en de andere criteria tot beoordeling van het voor keuring aangeboden product of werk worden vastgesteld, is de aanbestedende overheid gerechtigd die formules toe te passen voor zover:

- de afwijkingen, volgens het oordeel van de aanbestedende overheid, onbelangrijk zijn en geen ernstige tekortkomingen bij het gebruik, het verwerken en ten aanzien van de levensduur zouden kunnen teweegbrengen;
- de korting wegens minderwaarde voor het voor keuring aangeboden product of werk in een deelvak of een vak, 100 percent van de offerteprijs ervan niet overschrijdt.

Zo niet wordt het voor keuring aangeboden product of werk door de aanbestedende overheid geweigerd.

Indien de meetmethode in de aanbestedingsdocumenten afwijkt van die van het standaardbestek, worden de in de formules voorziene eenheden vervangen door de in de aanbestedingsdocumenten bepaalde eenheden.

ART. 24. § 1. WERKEN TEGEN EEN GLOBALE PRIJS

In geval van tegenstrijdigheid tussen de beschrijvende - en de samenvattende opmetingsstaat heeft de beschrijvende opmetingsstaat voorrang.

ART. 24. § 2. EN § 3. WERKEN TEGEN EEN ANDERE DAN EEN GLOBALE PRIJS

Ingeval van tegenstrijdigheid tussen de verschillende documenten, geldt voor de interpretatie dezelfde orde als voor werken tegen een globale prijs.

ART. 25. § 1. ELEMENTEN DIE IN DE PRIJZEN ZIJN BEGREPEN

Punt 2° moet worden gelezen samen met volgende bepaling:

"Alle voorlopige of definitieve verleggingen van installaties van concessiehoudende en/of nutsmaatschappijen die enkel noodzakelijk zijn wegens het gebruik van bijzondere uitvoeringsmiddelen gekozen door de aannemer zijn inbegrepen in de aannemingssom."

Punt 5° moet worden gelezen samen met volgende bepalingen:

"De algemene regel is dat de levering, het vervoer en het ter plaatse aanbrengen van de in de aanbestedingsdocumenten voorgeschreven materialen voor rekening zijn van de aannemer.

Zo niet worden in de aanbestedingsdocumenten de herkomst, het vervoer en het ter plaatse aanbrengen van de materialen gespecificeerd.

Onverminderd de bepalingen van artikel 34., zijn alle werken, leveringen en bijkomende werkzaamheden inherent aan de uitvoering van algemene maatregelen voorzien in [Art. 30.](#) inbegrepen in de aannemingsom, tenzij hiervoor een afzonderlijke post voorzien is.

De aannemer is verplicht op zijn kosten alle werken, leveringen en bijkomende werkzaamheden uit te voeren die niet expliciet vermeld zijn in een post van de opmetingsstaat, maar die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de aanneming zoals ze bepaald is in de aanbestedingsdocumenten en/of voor de uitvoering van die post.

Krachtens de koninklijke besluiten van 5 mei 1952, 20 juli 1978 en 5 februari 1981 betreffende het Opzoekingscentrum voor de Wegenbouw, is de aannemer eventueel een bijdrage aan dat centrum verschuldigd. In de opmetingsstaat wordt hiervoor geen afzonderlijke post opgenomen."

Punt 6°: De berekeningswijze van de keuringskosten is vermeld in [Art. 27. § 2.](#)

Aan deze paragraaf wordt een punt 7° toegevoegd:

"De aandacht van de aannemer wordt gevestigd op het feit dat vanaf 1 oktober 1996 het 'Bodemsaneringsdecreet' en de uitvoeringsbesluiten in werking getreden zijn."

Wanneer gronden dienen aangevoerd te worden, dient de aannemer in te staan voor de vrachtdocumenten waaruit blijkt dat de grond voldoet, zowel aan de grondmechanische kwaliteitseisen als aan de milieueisen.

Bij afvoer van gronden buiten de werkzone dient de aanbestedende overheid het bewijs te leveren van herkomst en van de kwaliteit van de af te voeren gronden.

ART. 27. § 1. KEURING - ALGEMEEN

Wanneer voor de te leveren producten het merk van overeenkomstigheid Benor bestaat dan mogen enkel die producten geleverd worden die het merk Benor dragen.

In principe moeten alle andere producten vermeld in hoofdstuk III van dit standaardbestek en/of van de aanbestedingsdocumenten onderworpen worden aan het voorafgaand technisch nazicht door een erkende onafhankelijke instantie aangegeven in [Art. 12. § 1.](#) van dit standaardbestek.

Voorlopig wordt deze regel alleen toegepast op de producten vermeld in de lijst aan het begin van hoofdstuk III van dit standaardbestek.

Dezelfde regel geldt voor de producten niet vermeld in het standaardbestek maar vermeld in de aanbestedingsdocumenten.

Alle andere producten d.w.z. de producten die niet voorkomen op de lijst in de aanbestedingsdocumenten moeten worden gekeurd door de leidende ambtenaar.

Bij elke aflevering betreffende de levering moet de aannemer aan de gemachtigde van de aanbestedende overheid een vrachtbrief voorleggen, opgesteld en ondertekend door de fabrikant en/of de leverancier waarin wordt vermeld:

- de datum van de aflevering;
- de omvang van de aflevering;
- in voorkomend geval:
 - het merk van overeenkomstigheid;
 - of de onafhankelijke instantie die het product, hetzij tijdens de fabricage, hetzij op de opslagplaats van de fabrikant of leverancier overeenkomstig de algemene aannemingsvoorwaarden en/of de aanbestedingsdocumenten heeft nagezien.

Wanneer evenwel de aannemer aantoont dat de producten die hij zal aanwenden, hetzij het merk van overeenkomstigheid dragen hetzij door een onafhankelijke instantie werden nagezien, mag hij ze verwerken vooraleer zij eventueel door de leidende ambtenaar of zijn gemachtigde zijn goedgekeurd.

Als 5de paragraaf in art. 27. § 1.:

Voor werken waarbij puingranulaten worden aangewend, vraagt VLAREA voor de meeste toepassingen een COPRO-keuring of een gelijkwaardige kwaliteitscontrole.

Onder gelijkwaardige kwaliteitscontrole moet worden verstaan certificatie en controle uitgevoerd door een instelling die voor het betreffende product over de nodige accreditaties beschikt. Bovendien moeten minstens dezelfde controleprocedures en dezelfde waarborgen aanwezig zijn als bij een Copro-keuring.

De controleprocedures slaan op de interne kwaliteitscontrole (acceptatiebeleid, registratie van alle aan- en afvoer, controle van de kwaliteit) en de externe controle hierop door een erkende onafhankelijke instelling. Met dezelfde waarborgen wordt bedoeld dat de exploitant van de breekinstallatie de nodige vergunningen en gebruikscertificaten moet bezitten waardoor gewaarborgd wordt dat voldaan is aan alle nodige milieuhygiënische en bouwtechnische kwaliteitsvoorschriften.

Iedere vracht wordt vergezeld van een afleveringsbon. De afleveringsbon vermeldt minstens de volgende elementen:

- een volgnummer;
- naam van de producent;
- productiezetel met zijn identificatienummer;
- datum en uur van afvoer;
- productidentificatie;
- nauwkeurige omschrijving van de bestemming;
- naam van de vervoeder;
- nummerplaat van het vervoermiddel;
- hoeveelheid (ton) puingranulaat;
- vermelding met certificaat COPRO of "gelijkwaardige kwaliteitscontrole".

Bij het begin van het werk moet afgesproken worden tussen de aannemer en de leidende ambtenaar hoe de afleveringsbonnen zullen verzameld worden op het werk, ook bij afwezigheid van een toezichter. Zo niet moeten de afleveringsbons dagelijks afgegeven worden aan het adres van de aanbestedende overheid.

ART. 27. § 2. KEURINGSMODALITEITEN

De paragraaf moet worden gelezen samen met volgende bepalingen:

"1° Algemene toepassingsmodaliteiten m.b.t. de voorafgaande technische keuringen en de a posteriori uitgevoerde technische keuringen

a) Merken, bemonsteren, controles en proeven

Volgende bepalingen gelden:

De algemene regel is dat het merken, het bemonsteren en de controles betreffende het algemeen uitzicht, de afwerking, de afmetingen, de massa van de te keuren producten en de proeven voor zover ze in situ moeten worden uitgevoerd op de bouwplaats: o.a.

- de controle van het draagvermogen,
- het profiel en de vlakheid van het(de) oppervlak(ken),
- de dikte van de afgegraven bovenste bodemlaag en van de afdekkingslaag,
- de verdichting,
- de bodempeilen en -hellingen en dwarsafmetingen van sloten,
- het tracé,

- het lengteprofiel,
- de waterdichtheid van de riolering voor geval 1 volgens VII-1.3.4., ...
- de waterdichtheid van de riolering voor geval 2 en 3 volgens VII-1.3.4. en
- de video-inspectie

of op de plaats van bestemming van de levering op tegenspraak worden verricht door de gemachtigde van de aanbestedende overheid, d.w.z. in aanwezigheid van de aannemer of zijn gemachtigde en eventueel ook van de fabrikant of zijn gemachtigde, in het geval dat deze door de aannemer is uitgenodigd. Bij verstek is de gemachtigde van de aanbestedende overheid gerechtigd de verrichtingen alleen uit te voeren.

Evenwel kunnen de aanbestedingsdocumenten vermelden dat voor sommige producten de verrichtingen op andere plaatsen moeten gebeuren.

Door bemiddeling van de aannemer worden kosteloos aan de aanbestedende overheid de werkkrachten alsmede de gekalibreerde proefwerktuigen, gebruikelijke voorwerpen en gewaarmerkte meettoestellen die hierbij nodig zijn verstrekt. De te kalibreren toestellen moeten voorzien zijn van een kalibratiecertificaat met geldigheidsdatum. Voor het verrichten van de wegingen die nodig zijn voor het nazicht van de producten waarvoor een theoretische of een benaderende massa werd vooropgesteld, moeten behoorlijk geijkte weegtoestellen kosteloos ter beschikking van de aanbestedende overheid worden gesteld. De kosten van de prestaties die in verband met de keuringen worden geleverd door derden worden ten laste van de aannemer aangerekend tegen deze door derden gefactureerde kostprijs.

De kosten van de video-inspectie van de riolen door een door de aanbestedende overheid gekozen laboratorium, erkend voor het uitvoeren van rioolonderzoeken, zijn voor rekening van de aanbestedende overheid.

De kosten van een nieuwe video-inspectie door een laboratorium, erkend voor het uitvoeren van rioolonderzoeken, na herstelling of kuisen van rioolgedeelten zijn steeds voor rekening van de aannemer.

De kosten van de waterdichtheidsproeven van de riolen voor gevallen 2 en 3, zijn voor rekening van de aanbestedende overheid. In samenvattende opmetingsstaat wordt hiervoor een afzonderlijke post opgenomen.

De kosten van nieuwe waterdichtheidsproeven van de riolen voor gevallen 2 en 3, na een eventuele herstelling van rioolgedeelten zijn steeds voor rekening van de aannemer.

b) Vervangingsproducten en vervangingswerken

De kosten van de voorbereiding van de monsters, van het vervaardigen van proefstukken en proeven betreffende vervangingsproducten zijn voor rekening van de aannemer.

De producten of werken die een eerste maal werden geweigerd doch na omwerking of behandeling opnieuw voor keuring worden aangeboden, worden insgelijks als vervangingsproducten of vervangingswerken beschouwd.

Wanneer de a posteriori uitgevoerde keuring van de werken vaksgewijze gebeurt, moeten ze slechts vervangen, omgewerkt of behandeld worden voor zover als nodig, teneinde te voldoen aan de voorschriften van de algemene aannemingsvoorwaarden en/of van de aanbestedingsdocumenten. De aanbestedende overheid verricht alsdan alleen een nazicht van de werken voor zover ze dienden vervangen, omgewerkt of behandeld te worden, d.w.z. dat de individuele proefresultaten vastgesteld bij het vroeger nazicht behouden blijven, behalve waar de werken moeten worden vervangen, omgewerkt of behandeld.

De aannemer wordt geacht hiermede impliciet akkoord te gaan, zo niet dient hij, binnen de vijftien kalenderdagen nadat de weigering werd meegedeeld, de aanbestedende overheid uitdrukkelijk te verzoeken de werken in het geweigerd vak aan een volledig nieuw nazicht te onderwerpen.

Om te kunnen nagaan of de aannemer de werken voor zover als nodig vervangen, omgewerkt of behandeld heeft, teneinde te voldoen aan de voorschriften van de algemene aannemingsvoorwaarden en/of van de aanbestedingsdocumenten, verricht de aanbestedende overheid in de betreffende deelvakken in voorkomend geval een dubbel nazicht, namelijk waar de werken niet werden vervangen, omgewerkt of behandeld en waar wel.

De uitslag van elk nazicht afzonderlijk moet voldoening schenken. Voor het bepalen van eventuele rafacties worden als representatieve proefresultaten voor het betreffende deelvak, de gewogen gemiddelden van de individuele proefresultaten van het dubbel nazicht genomen, rekening houdende met de hoeveelheden van de wel en van de niet vervangen, omgewerkte of behandelde werken.

De kosten van de voorbereiding van de monsters, van het vervaardigen van proefstukken en proeven betreffende het dubbel nazicht van de producten of werken zijn voor rekening van de aannemer.

2° Bijzondere toepassingsmodaliteiten m.b.t. de voorafgaande technische keuringen

De algemene regel is dat de andere dan in de algemene toepassingsmodaliteiten voorziene controles en de proeven naderhand worden verricht in de laboratoria van de aanbestedende overheid of in erkende laboratoria naar keuze van de aanbestedende overheid.

Onmiddellijk na het nemen en het merken van de monsters door de gemachtigde van de aanbestedende overheid, van de te beproeven stukken of van de materialen voor het vervaardigen van de proefstukken, worden deze producten door bemiddeling van de aannemer kosteloos onder toezicht van de gemachtigde van de aanbestedende overheid gezonden naar de laboratoria die met het nazicht zijn belast.

De laboratoriumkosten betreffende de voorbereiding van de monsters en/of de te bereiden monsters, zijn voor rekening van de aannemer.

De aannemer draagt ook de kosten van het nazicht in deze laboratoria.

Evenwel kunnen de aanbestedingsdocumenten vermelden dat, voor sommige producten, de andere controles en de proeven gebeuren in de werkhuizen van de fabrikant, van de leverancier of van de aannemer of op de bouwplaats of op de plaats van bestemming van de levering, indien de aannemer hierom verzoekt.

Indien de andere controles en de proeven gebeuren in de werkhuizen van de fabrikant of van de leverancier, worden de in gereedheid gebrachte proefmonsters of te onderzoeken stukken binnen de vijftien kalenderdagen na het merken, ter beschikking van de gemachtigde van de aanbestedende overheid gesteld.

Het nazicht gebeurt in aanwezigheid van deze gemachtigde.

De proeven op de producten en de kosten van de voorbereiding van de monsters, zijn alsdan altijd voor rekening van de aannemer waar zij ook mogen plaatsvinden.

Indien de andere controles en de proeven gebeuren in de werkhuizen van de aannemer of op de bouwplaats of op de plaats van bestemming van de levering, verstrekt de aannemer kosteloos aan de aanbestedende overheid de werkkrachten alsmede de werktuigen en de gebruikelijke voorwerpen die voor het nazicht en de keuring van de producten nodig zijn; hij stelt kosteloos gewaarmerkte meettoestellen en proefwerktuigen voor het verrichten van de proeven in zijn werkhuizen of op de bouwplaats of op de plaats van bestemming van de levering ter beschikking van de aanbestedende overheid.

In het geval echter dat de aannemer kan aantonen dat de producten die hij zal aanwenden, hetzij tijdens de fabricage, hetzij op de opslagplaats van de fabrikant of leverancier, overeenkomstig de voorschriften van de algemene aannemingsvoorwaarden en/of van de aanbestedingsdocumenten, door een onpartijdige instelling werden nagezien, worden de andere controles en de proeven uitsluitend verricht in de laboratoria van een bestuur of in erkende laboratoria, naar keuze van de aanbestedende overheid. Alsdan zijn de laboratoriumkosten betreffende de voorbereiding van de monsters en/of van de te bereiden monsters voor rekening van de aanbestedende overheid en draagt de aanbestedende overheid ook de kosten van het nazicht in deze laboratoria.

3° Bijzondere toepassingsmodaliteiten m.b.t. de a posteriori uitgevoerde technische keuringen

De algemene regel is dat de andere dan in de algemene toepassingsmodaliteiten voorziene controles en proeven naderhand worden verricht in de laboratoria van de aanbestedende overheid of in erkende laboratoria naar keuze van de aanbestedende overheid.

Onmiddellijk na het nemen en het merken van de monsters door de gemachtigde van de aanbestedende overheid, van de te beproeven stukken of van de materialen voor het vervaardigen van de proefstukken, worden deze producten door bemiddeling van de aannemer en vrij van alle kosten onder toezicht van de gemachtigde van de aanbestedende overheid gezonden naar de laboratoria die met het nazicht zijn belast.

De laboratoriumkosten betreffende de voorbereiding van de monsters en/of de te bereiden monsters, zijn voor rekening van de aanbestedende overheid.

De aanbestedende overheid draagt ook de kosten van het nazicht in deze laboratoria."

ART. 27. § 3. KEURINGSTERMIJN

Keuringstermijn m.b.t. de a posteriori uitgevoerde keuringen

"Voor de uitvoering van de controles en de proeven, die na voltooiing van de gezamenlijke werken niet meer kunnen uitgevoerd worden, beschikt de aanbestedende overheid over een termijn van maximum vijf werkdagen, ingaande de dag na het ontvangen van het verzoek van de aannemer om tot de controles en de proeven over te gaan.

Voor de uitvoering van de andere controles en proeven en de kennisgeving van de goedkeuring of afkeuring beschikt de aanbestedende overheid over maximum dertig kalenderdagen, ingaande de dag na het ontvangen van het verzoek om tot de keuring over te gaan en bij ontstentenis ervan de dag na voltooiing van de gezamenlijke werken.

Deze termijn wordt vermeerderd met dertig kalenderdagen indien de keuringsverrichtingen een onderzoek in een laboratorium met zich brengen.

Bovendien moeten de te keuren producten of werken dertig kalenderdagen voor het verstrijken van de termijn voldoende ouderdom hebben om het onderzoek in het laboratorium te kunnen verrichten. Zo niet wordt de termijn overeenkomstig

ART. 27. § 5. TEGENPROEF

Deze paragraaf wordt door volgende bepaling vervangen:

"§ 5. Tegenproef.

Ingeval de resultaten van de proeven worden aangevochten, heeft ieder van de partijen het recht een tegenproef aan te vragen.

De tegenproef kan het onderzoek van al de eigenschappen die ook voor het eerste nazicht werden vooropgesteld, inhouden.

De algemene regel is, dat alsdan de tegenproef uitgevoerd wordt op grond van eenzelfde aantal monsters en proefstukken zoals bij het eerste nazicht, in een laboratorium dat in gemeen overleg tussen partijen aangewezen wordt onder de erkende laboratoria.

Indien dit evenwel niet mogelijk blijkt wordt de tegenproef uitgevoerd op grond van het dubbel aantal monsters en proefstukken zoals bij het eerste nazicht. In dat geval worden deze monsters en proefstukken voor de helft in de gekozen erkende laboratoria van iedere partij nagezien.

Wanneer de uitslag van de proeven niet in zijn geheel maar alleen voor sommige proefresultaten wordt betwist, betreft de tegenproef alleen de betwiste proefresultaten en wordt het aantal monsters en proefstukken voor de tegenproef overeenkomstig aangepast.

Ingeval de aanvrager van de tegenproeven wenst dat het onderzoek al de eigenschappen omvat die ook voor het eerste nazicht werden vooropgesteld, dient dit uitdrukkelijk in de aanvraag vermeld.

Teneinde representatief te zijn, moeten de kenmerken van de monsters en proefstukken voor de tegenproef, zoveel mogelijk deze van de monsters en proefstukken voor de oorspronkelijke proef benaderen; derhalve moet bij bemonstering in situ, de monsterneming voor de tegenproef verricht worden in de onmiddellijke omgeving van de plaatsen waar de monsters voor de oorspronkelijke proef werden genomen.

De processen-verbaal van de laboratoria worden aan de aanbestedende overheid toegezonden, die deze bij ter post aangetekend schrijven aan de aannemer toestuurt.

De uitslagen van de tegenproeven zijn beslissend.

In geval van een dubbel aantal monsters worden als individuele waarden beschouwd, de paarsgewijze berekende gemiddelden van de individuele waarden van de beide laboratoria.

De kosten van de tegenproef vallen ten laste van de aanbestedende overheid in het geval de uitslagen van de tegenproef volledig voldoen aan de gestelde eisen zonder dat deze aanleiding geven tot enige refactie.

Zo de aannemer de tegenproef aanvraagt, moet hij dit bij ter post aangetekende brief mededelen ten laatste de vijftiende kalenderdag volgend op de afgifte bij de post van het proces-verbaal dat hem kennis geeft van het resultaat van de eerste proef.

Zo de aanbestedende overheid de tegenproef aanvraagt, moet de aanvraag bij ter post aangetekende brief aan de aannemer worden overgemaakt gelijktijdig met het proces-verbaal dat hem kennis geeft van de uitslag van de oorspronkelijke proef.

Na verloop van de aangehaalde termijnen is de aanvraag van een tegenproef niet meer ontvankelijk.

De aanbestedende overheid beschikt voor de kennisgeving van de goedkeuring of afkeuring over maximum dertig kalenderdagen, ingaande de dag na de verzending van de aanvraag van de tegenproeven.

Deze termijn wordt op zestig kalenderdagen gebracht, indien de keuringsverrichtingen een onderzoek in een laboratorium meebrengen.

Ingeval de monsters door bemiddeling van de aannemer, onder toezicht van de gemachtigde van de aanbestedende overheid gezonden worden naar het laboratorium dat met het nazicht is belast, valt de termijn die verloopt tussen het nemen en het merken van de monsters enerzijds, en hun ontvangst bij het laboratorium anderzijds, buiten de termijn waarover de aanbestedende overheid beschikt om van haar beslissing tot aanvaarding of weigering kennis te geven.

Een evenredige verlenging van de uitvoeringstermijn wordt toegestaan in de mate dat de tegenproef de aannemer in het gelijk stelt, en voor zover hij bewijst dat de uitvoering van zijn werken hierdoor werd vertraagd.

Deze verlenging sluit elk recht op schadevergoeding uit."

ART. 28. § 1. BEVEL TOT UITVOERING EN LEIDING VAN DE WERKEN

Punt 1° van deze paragraaf wordt door de volgende bepaling vervangen:

"Behoudens voor de gedurende de winter gegunde werken en waarvan de uitvoering tot het gunstige seizoen moet worden uitgesteld, dient de aanbestedende overheid de aanvang van de werken vast te stellen tussen de dertigste en zestigste kalenderdag volgend op de dag waarop aan de aannemer kennis werd gegeven van de goedkeuring van zijn offerte;

Ingeval van bezaaiings- en/of beplantingswerken is de aanbestedende overheid gerechtigd, i.p.v. de aanvang van de werken binnen de hiervoor gegeven perken vast te stellen vóór het gunstige seizoen, de uitvoering van de werken uit te stellen tot het gunstige seizoen.

De aanbestedende overheid is eveneens gerechtigd i.p.v. de aanvang van de werken binnen de hiervoor gegeven perken vast te stellen laat op het gunstige seizoen, de uitvoering van de werken uit te stellen tot het eerstvolgende gunstige seizoen, dit is:

- voor bezaaiingswerken volgens XI-2.1.1.3.B. van 1 augustus tot en met 15 oktober en van 16 maart tot en met 15 juni;
- voor beplantingswerken van planten met naakt wortelgestel volgens XI-3.1.2.5. van 1 november tot en met 15 april;
- voor beplantingswerken van planten met kluit of in container volgens XI-3.1.2.5. en XI-4.1.2.3. van 15 september tot en met 15 mei),

Indien de aanbestedingsdocumenten voor bezaaiings- en/of beplantingswerken, die moeten aangevat worden nadat andere werken van de opdracht geheel of gedeeltelijk zijn uitgevoerd, een afzonderlijke uitvoeringstermijn voorschrijven, stelt de aanbestedende overheid de aanvang van de bezaaiings- en/of beplantingswerken vast ten laatste op de datum dat de eraan voorafgaande werken volledig zijn voltooid. Wanneer deze datum evenwel vóór het gunstige seizoen of laat op het gunstige seizoen valt (zie XI-2.1.1.3.B., XI-3.1.2.5. en XI-4.1.2.3.), is de aanbestedende overheid gerechtigd de uitvoering uit te stellen tot het eerstvolgende gunstige seizoen.

Er moet een minimum van dertig kalenderdagen verlopen tussen het zenden van de brief waarbij de aanvang van de werken wordt vastgesteld en de hiervoor bepaalde datum. Deze bepaling geldt echter niet voor een spoedgeval of voor de andere dan de eerste fase van eenzelfde opdracht.

Indien de in het eerste lid gestelde termijn van zestig kalenderdagen verstrijkt zonder dat de aanbestedende overheid een datum voor de aanvang van de werken heeft vastgesteld of indien zij die datum buiten deze termijn heeft bepaald, is de aannemer gerechtigd de verbreking van het contract te eisen en/of het herstel van de hierdoor geleden schade te vorderen.

De rechten van de aannemer vervallen indien hij hiervan binnen de dertig kalenderdagen na de dag van het verstrijken van deze termijn, geen gebruik maakt.

Hij moet hieromtrent zijn wil uitdrukkelijk en bij ter post aangetekende brief aan de aanbestedende overheid doen kennen.

Behoudens wat hierover is bepaald, is de aannemer verplicht de werken op de dag die hem werd meegedeeld aan te vangen en deze regelmatig voort te zetten zodat zij volledig binnen de in de aanbestedingsdocumenten gestelde uitvoeringstermijn zullen voltooid zijn."

Aan deze paragraaf worden volgende bepalingen toegevoegd:

"5° WERKPROGRAMMA

Uiterlijk een maand na de betekening van de goedkeuring van zijn offerte bezorgt de aannemer het volledige werkprogramma betreffende de gehele aanneming.

Voor alle opdrachten vanaf de klasse 7 van de erkenning der aannemers wordt dit programma opgemaakt volgens de methode "Program Evaluation and Review Technique" (PERT).

Dit programma bevat:

1. het netwerk (grafische voorstelling) met opgave van:
 - de genummerde werkzaamheden (handelingen);
 - de beschrijving van de werkzaamheden;
 - de onderlinge verbanden tussen de werkzaamheden;
 - de kritieke weg.
2. een tabel (checklist) die weergeeft:
 - het werk (nummer en beschrijving).
 - de voorgestelde duur, waarbij de termijnen in werkdagen zijn uitgedrukt (voor een totale termijn N uitgedrukt in kalenderdagen, wordt aangenomen dat hij overeenstemt met een aantal werkdagen gelijk aan $N \times 0,7$ (naar beneden afgerond op de eenheid)).
 - de data - ten vroegste en ten laatste - van het begin en het einde van de werkzaamheden.
 - de totale speling.

3. het in GANTT-diagram omgezet netwerk met aanduiding van de kritieke werkzaamheden, van de speling en van een klassering van de werkzaamheden eigen aan de voornaamste eventuele onderaannemers.
4. zodra het dienstbevel gegeven is wordt de tabel aangevuld met kalenderkenmerken.
5. eventueel een verklarende nota.

Het in te dienen PERT-netwerk omvat ten minste zoveel werkzaamheden als er posten in de opmetingsstaat voorkomen die een invloed kunnen uitoefenen op de uitvoeringstermijn, met, zo nodig, ondergeschikte netwerken die de voornaamste werkzaamheden nader omschrijven (kunstwerken, wegenwerken, waterbouwkundige werken).

Op verzoek van de leidende ambtenaar wordt het netwerk, na zijn eerste voorlegging, herrekend volgens zijn aanwijzingen. Indien de leidende ambtenaar het nodig acht dient de aannemer eveneens de omzetting van het PERT-netwerk in potentiële voorstelling in.

Aangezien de aannemer dit programma moet bijhouden tijdens de hele duur van de aanneming, met een bijwerking iedere maand en bij iedere toevallige belangrijke wijziging in de afwikkeling der werken, omvat het in te dienen PERT-netwerk de werkzaamheden die de uitvoeringstermijn beïnvloeden, met, zo nodig, ondergeschikte netwerken die de werkzaamheden nader omschrijven door het lokaliseren van de bouwwerken.

Voor iedere bijwerking dient de aannemer een nieuw GANTT-diagram in.

Al de documenten worden in vier exemplaren ingediend.

Voor de overige opdrachten van werken (t/m erkenningsklasse 6) volstaat een korte planning volgens de GANTT-diagrammen of staafdiagram, met een gedetailleerde postomschrijving.

Elke planning is bij te werken wanneer nodig en ter goedkeuring voor te leggen minstens 15 kalenderdagen voor de bewuste periode."

ART. 28. § 2. GELIJKTIJDIG UIT TE VOEREN OPDRACHTEN

Het plaatsen en/of verplaatsen van leidingen gelegen binnen de grenzen van de werken zijn te beschouwen als gelijktijdig uit te voeren opdrachten.

ART. 29. § 1. ONDERBREKING VAN DE WERKEN

Volgende bepaling wordt toegevoegd:

"Iedere onderbreking van de werken door de aanbestedende overheid ingevolge het gebruik van geweigerde of niet-gekeurde materialen, hetzij om reden van gebrekkige uitvoering of door inbreuken tegen de bepalingen en voorwaarden van het contract, vastgelegd overeenkomstig art. 20. § 2., kan in geen geval aanleiding geven tot een termijnsverlenging of het toekennen van een schadeloosstelling."

ART. 30. ALGEMENE ORGANISATIE VAN DE BOUWPLAATS

Aan de 1^e alinea van § 1. worden volgende bepalingen toegevoegd:

"Veiligheidsvoorschriften"

"De aandacht van de aannemer wordt gevestigd op het feit dat de wet van 04.08.1996 en latere wijzigingen betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk van toepassing zijn."

Aan de 4^e alinea van § 1. worden volgende bepalingen toegevoegd:

"In alle gevallen is de aannemer verplicht om alle nodige maatregelen te nemen om de toegang tot de aangrenzende eigendommen en om het voetgangersverkeer te handhaven.

De eraan verbonden kosten zijn voor rekening van de aannemer.

De wegsignalisatie moet in overeenstemming zijn met het ministerieel besluit van 07.05.1999 (BS 21.05.1999) betreffende het signaleren van werken en verkeersbelemmeringen op de openbare weg en met de algemene omzendbrief nopens de wegsignalisatie en de latere aanvullingen ervan.

Alvorens een voorlopige wegsignalisatie te plaatsen, laat de aannemer de politiebesluiten nemen die de wegsignalisatie van de bouwplaats dekken. Buiten de werkuren, zowel 's avonds als tijdens de weekeinden en telkens als de werken gedurende een bepaalde tijd onderbroken worden, en ook als bepaalde vakken van de aanneming voor het verkeer opengesteld worden, moet de wegsignalisatie worden aangepast en moeten de niet volstrekt noodzakelijke verkeerstekens degelijk afgedekt of weggenomen worden.

De aannemer blijft in alle geval aansprakelijk voor de gehele wegsignalisatie.

De aanbestedingsdocumenten geven aan of de omlegging van het verkeer verplicht is.

In dit geval is in de opmeting een afzonderlijke post voorzien voor de signalisatie van de omlegging en wordt een omleggingsplan bij de aanbestedingsdocumenten gevoegd.

In alle andere gevallen is de signalisatie m.i.v. de door de aannemer gevraagde omlegging een aannemingslast."

Aan de 6de alinea van paragraaf 1. worden volgende bepalingen toegevoegd *om schade te voorkomen aan de installaties van concessiehoudende en/of nutsmaatschappijen*:

"De aannemer is verplicht:

1. Alle nodige maatregelen en voorzorgen te nemen om schade aan deze installaties te voorkomen. Om precies te zijn wint hij bij de diverse concessiehoudende en/of nutsmaatschappijen en openbare besturen inlichtingen in over de aanwezigheid van de installaties (ondergrondse en bovengrondse kabels en leidingen, verlichtingsinstallaties en verlichte verkeerssignaleringsinstallaties en de toebehoren ervan, enz.) en over de ligging ervan;
2. Te gepasten tijde zowel aan de aanbestedende overheid als aan de concessiehoudende en/of nutsmaatschappijen de perioden mee te delen waarin de voorlopige en definitieve verleggingen moeten plaatshebben en hun zijn werkschema te verantwoorden;
3. In alle geval de nodige maatregelen te nemen om te zorgen voor de coördinatie van zijn werken met die van de concessiehoudende en/of nutsmaatschappijen.

De kosten van verlegging van de diverse installaties zijn niet voor rekening van de aannemer, behalve indien de verleggingen enkel noodzakelijk zijn om de aannemer in staat te stellen een door hem vrij gekozen bijzondere uitvoeringsmethode toe te passen.

De bijzondere uitvoeringsmiddelen zijn die, die wijzigingen aan de installaties vergen die met een normale aanpassing van de uitvoeringsmiddelen onnodig geweest zouden zijn.

4. Enkel de peilingen die uitgevoerd worden in opdracht van de leidende ambtenaar of zijn afgevaardigde zijn voor rekening van de aanbestedende overheid.

Dit soort peilingen wordt beperkt tot singuliere plaatsen."

Aan paragraaf 2. worden volgende bepalingen toegevoegd *in verband met de bescherming, de instandhouding en de integriteit van bestaande constructies*:

- "1. Geodetische palen en waterpasverkenmerken

Voor ieder werk dat een mogelijke oorzaak van schade of stoornis kan zijn, waarop door de aanbestedende overheid de aandacht van de aannemer is gevestigd of dat bij de uitvoering als zodanig blijkt, geeft de aannemer, ten minste vijftien kalenderdagen voordat met het uitvoeren van dat werk wordt begonnen, schriftelijk bericht tegen ontvangstbewijs aan:

- het Nationaal Geografisch Instituut
Directie van de Landmeetkunde
Abdij ter Kameren 13, 1050 Brussel;
- het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Afdeling Algemene Technische Ondersteuning
Graaf de Ferraris-gebouw - Koning Albert II-laan 20 bus 6
1000 Brussel.

2. Grenspalen en merktekens

De aannemer zorgt ervoor dat de te behouden bakens, grenspalen en merktekens waarop zijn aandacht werd gevestigd, onaangeroerd blijven. Op minder dan een halve meter ervan worden de eventuele werken verplicht met handgereedschap verricht. Wanneer de aannemer op andere bakens, grenspalen of merktekens stuit, dient hij onmiddellijk de werken in de nabijheid ervan stop te zetten en de aanbestedende overheid om uitsluitel te vragen.

Indien voorzien in de aanbestedingsdocumenten zal de aannemer vóór de aanvang der werken alle grenspalen opzoeken, die zich bevinden op de betreffende percelen binnen de zone der werken. Hij neemt hiervoor contact op met de betrokken eigenaars.

Tenzij anders vermeld in de aanbestedingsdocumenten omvat de zone der werken:

- de zone ingenomen door de werken;
- de voorziene werkzone.

De aannemer laat door een landmeter-meetkundig schatter een verslag en een plan opmaken met de aanduiding en vastlegging van de gevonden grenspalen. De gevonden grenspalen worden vastgemeeten met maatcijfers aan drie vaste punten, voorkomend op het grondplan van de bestaande toestand. Indien er geen drie vaste punten gevonden worden binnen een straal van 50 m, dan worden de respectieve coördinaten van de grenspalen op het plan vermeld. De coördinaten worden ingemeten t.o.v. de ter plaatse aanwezige polygoonpunten.

Voor de percelen waar grenspalen ontbreken legt de aannemer een door de betrokken eigenaars voor akkoord getekende verklaring voor waaruit de afwezigheid van deze palen blijkt.

Hij duidt de gevonden palen (genummerd) op het plan aan evenals de namen van de verschillende eigenaars en de scheidingen waar geen grenspalen gevonden werden.

Het volledig dossier wordt vóór de datum vermeld in het bevel van aanvang in twee exemplaren aan de aanbestedende overheid overgelegd.

Tenzij anders vermeld in de aanbestedingsdocumenten zijn het opstellen en voorleggen van voormelde bescheiden een last van de aanneming.

Wanneer tijdens de uitvoering van de werken te behouden grenspalen uitgegraven of weggenomen worden dienen deze herplaatst door een landmeter-meetkundig schatter op kosten van de aannemer.

De landmeter herplaatst deze palen in het bijzijn van de betrokken eigenaars en stelt een proces-verbaal van de herafpaling op, dat hij door de betrokken eigenaars laat ondertekenen.

Na uitvoering van deze werkzaamheden, laat hij dit proces-verbaal van herafpaling registreren en maakt hij een kopie ervan over per aangetekend schrijven aan de betrokken eigenaars en de aanbestedende overheid der werken.

Wanneer in de aanbestedingsdocumenten voorzien wordt in het voorlopig wegnemen, terugplaatsen en/of verplaatsen van grenspalen in het kader van de uitvoering der werken, wordt dezelfde procedure gehandhaafd als hierboven vermeld, met dien verstande dat de hiertoe vereiste kosten (per grenspaal) aan de aannemer vergoed worden aan de hand van de post hiertoe opgenomen in de samenvattende opmeting.

De eventuele schadeloosstelling die overeenkomstig de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen door de aangelanden, de gebruikers en de eigenaars van de kunstwerken op de waterlopen van de aannemer kan worden gevorderd voor het dekken van schade aan beplantingen, afsluitingen, enz. en die ontstaat ten gevolge van het innemen van een werkzone waarvan de aannemer zelf de grootte bepaalt, dient begrepen te zijn in de totale prijs van zijn bieding, behalve in het geval de aanbestedingsdocumenten een post "cultuurschade" of een andere regeling bevat.

Voor de post "cultuurschade" dient de aannemer zelf een totale som in te vullen die hij denkt nodig te zullen hebben voor het uitbetalen van vergoedingen aan aangelanden.

Indien de aanbestedingsdocumenten het niet anders bepalen, zullen die vergoedingen worden uitbetaald, waarvoor de aannemer het bewijs van betaling aan de benadeelden kan voorleggen.

De totale tussenkomst van de aanbestedende overheid in de uit te betalen schadevergoedingen bedraagt ten hoogste de som vermeld onder de post "cultuurschade" ".

Aan paragraaf 2. worden volgende bepalingen toegevoegd *in verband met bestaande beplantingen en beplantingswerken*:

"De aannemer treft bovendien op zijn volle verantwoordelijkheid en op zijn kosten al de maatregelen die onontbeerlijk zijn om de bescherming, de instandhouding en de integriteit van de bestaande beplantingen te verzekeren, alsook, wanneer de opdracht ook bezaaiings- en/of beplantingswerken bevat, al de maatregelen ter bestrijding van onkruid, insecten en schadelijke dieren, op de plaatsen waar deze werken worden uitgevoerd, voor zover de eigenaar van het domein hiertoe wettelijk verplicht is.

Te nemen maatregelen bij eventuele beschadiging:

1. Schors

Beschadiging van schors is slechts toegelaten indien ze bij om het even welke wijze van uitvoeren onvermijdelijk is.

In voorkomend geval worden onmiddellijk:

- de wonden met een scherp en zuiver snoeimes bijgesneden tot een ovale vorm verkregen wordt met gladde randen en scherpe, in de lengterichting van de stam of de tak uitlopende punten;
- de wonden worden ingestreken met een zwamdodend wondafdekmiddel.

De hierboven beschreven behandeling is voor rekening van de aannemer.

2. Wortelgestel

Beschadiging van het wortelgestel is slechts toegelaten binnen een sleuf met de minimaal vereiste afmetingen voor het uitvoeren van de werken.

In voorkomend geval worden onmiddellijk:

- de beschadigde wortels afgehakt met een scherpe zuivere bijl;
- de gemaakte wonden met een scherp en zuiver snoeimes glad bijgesneden en ingestreken met een zwamdodend wondafdekmiddel;
- snoeiwerken aan de kroon verricht overeenkomstig de beschrijving paragraaf 3. hieronder indien het evenwicht tussen de kroon en het wortelgestel ingevolge de beschadiging van het wortelgestel verbroken is.

De hierboven beschreven behandeling is voor rekening van de aannemer.

3. Takken

Beschadiging van takken is slechts toegelaten indien ze wegens het toegestane materieel onvermijdelijk is.

In voorkomend geval worden de beschadigde takken onmiddellijk gesnoeid volgens de richtlijnen van de leidende ambtenaar.

Hierbij wordt voorkomen dat de kroon bij het verwijderen van de takken verder beschadigd wordt.

Het snoeien omvat bovendien het glad bijsnijden van de wonden met een scherp en zuiver snoeimes en het instrijken van deze wonden met een zwamdodend wondafdekmiddel.

De hierboven beschreven behandeling is voor rekening van de aannemer.

4. Zwamdodend wondafdekmiddel

Het zwamdodend wondafdekmiddel moet voldoen aan de desbetreffende reglementen.

5. Schadevergoeding

Als de uitvoering niet volgens de bovenstaande bepalingen is gebeurd, is de aanbestedende overheid gerechtigd van de aannemer een vergoeding te eisen voor de blijvende schade waarvan de schuld hem geweten kan worden; om de juiste omvang ervan te kunnen vaststellen beschikt de aanbestedende overheid over een termijn van drie jaar na de vaststelling van niet-conforme uitvoering."

Aan paragraaf 2. worden volgende bepalingen toegevoegd *in verband met werken aan onbevaarbare waterlopen*:

- "- alvorens de werken aan te vatten is de aannemer ertoe gehouden peilingen te verrichten om na te gaan of het peil van de funderingen van de kunstwerken en muren langs of dwars over de waterloop voldoet, zodat de uitvoering van de werken zonder gevaar voor die constructies kan gebeuren. Indien er gevaar bestaat voor de constructies, meldt hij de leidende ambtenaar bij ter post aangetekende brief het resultaat van de peilingen en wacht diens beslissing af.
- de aannemer draagt er zorg voor dat de omliggende percelen zo weinig mogelijk hinder van de uit te voeren werken ondervinden. Hij draagt er in het bijzonder zorg voor dat het vee niet kan uitbreken. De percelen moeten in alle omstandigheden op een redelijke manier bereikbaar blijven voor de grondgebruikers. Alle schade berokkend aan de percelen, de gewassen of het vee ten gevolge van het tijdelijk ontbreken van afsluitingen is voor rekening van de aannemer.
- de aannemer moet zich houden aan de bepalingen van het artikel 17 van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, aangevuld met de bepalingen van het decreet van de Vlaamse Raad van 21 april 1983."

Aan paragraaf 3. worden volgende bepalingen toegevoegd:

"Tenzij anders vermeld in de aanbestedingsdocumenten dient de aannemer overeenkomstig onderhavige paragraaf een lokaal ter beschikking te stellen van minstens 10 m², voorzien van een telefoontoestel dat verbonden is met het openbaar net.

Hij moet de telefoonaansluiting aanvragen ten laatste de vijftiende dag volgend op de dag waarop hem kennis werd gegeven van de goedkeuring van zijn offerte.

Voor "Werken aan Waterlopen (Hoofdstuk XIII)" wordt paragraaf 3. aangevuld als volgt:

- voor de ruimings- en herstellingswerken aan onbevaarbare waterlopen, hoeft de aannemer geen lokaal ter beschikking te stellen, tenzij anders vermeld in de aanbestedingsdocumenten."

ART. 33. AFBRAAKMATERIAAL

In de derde alinea wordt "honderd meter" vervangen door "15 km buiten de grenzen van de bouwplaats".

ART. 37. DAGBOEK VAN DE WERKEN

Het dagboek van de werken bestaat uit zelfkopiërende bladen.

Worden eveneens geleverd door de aannemer:

- een stempel van 8 cm bij 4,5 cm waarop in volgorde vermeld staan de aanbestedende overheid, de omschrijving van de opdracht, het nummer van de aanbestedingsdocumenten en de aannemer;
- een bijhorend stempelkussen met inkt.

ART. 38. VERZEKERINGEN

Wanneer in de opmetingsstaat een afzonderlijke post voorzien is voor het afsluiten van verzekeringspolissen "alle bouwplaatsrisico's" en "tienjarige aansprakelijkheid", dan zullen deze polissen beantwoorden aan de hiernavolgende bepalingen.

Bij ontstentenis van deze afzonderlijke post beperkt de verplichting van de aannemer zich tot de voorzieningen van art. 38 van het Koninklijk Besluit van 26.09.1996.

Verzekerden en/of begunstigden zullen zijn: de aanbestedende overheid, de aannemer(s), de onderaannemer(s), de raadgevende ingenieur(s) met subcontractant, de architect en de personen aanwezig voor de noden van de werf.

I. VERZEKERING "ALLE BOUWPLAATSRISICO'S"**I.A. EIGEN WERK****I.A.1. Gedekte risico's:**

Deze verzekering zal dekking verlenen voor schade aan:

- de definitief opgetrokken werken die het voorwerp van de aannemingscontracten vormen, daarin begrepen: de materialen, bouwelementen en uitrustingen (d.w.z. machines, toestellen en installaties) bestemd om erin te worden verwerkt;
- de (eventuele) voorlopige werken bepaald in de aannemingscontracten of nodig voor de uitvoering ervan;
- het bestaand goed: d.w.z. de eigendommen toebehorende aan de aanbestedende overheid of aan derden, waaraan rechtstreeks gewerkt wordt.

I.A.2. De waarborgen:

- tijdens de bouw-, montage- en testtermijn:
 1. elke beschadiging en elk verlies van de verzekerde goederen;
 2. de schade of het verlies te wijten aan een fout, een gebrek of een leemte in het ontwerp, in de berekeningen of in de plannen alsook aan het eigen gebrek van de materialen;
- tijdens de periode van 24 maanden vanaf de voorlopige oplevering:
 1. beschadiging van de blijvend opgerichte verzekerde goederen (bouwwerken, gedeelten ervan en uitrustingen die het voorwerp van de aannemingen uitmaken) die zich voordoet tijdens de uitvoering van de werken door de verzekerden, waartoe zij na de voorlopige oplevering krachtens hun aannemingscontract verplicht zijn;
 2. beschadiging aan de blijvend opgerichte verzekerde goederen (bouwwerken, gedeelten ervan en uitrustingen die het voorwerp van de aannemingen uitmaken) die tijdens deze periode vastgesteld wordt en te wijten is aan een schadeverwekkend feit tijdens de bouw-, montage- en proeftermijn.

- Opruimings- en afbraakkosten worden vergoed tot maximum 10 % van de aangegeven waarde van de werken (cfr. I.A.3.).
De schade aan het bestaande goed is gedekt wanneer ze ontstaat door de gehele of gedeeltelijke instorting, waardoor de stabiliteit bedreigd wordt.
Ernstige stornissen die de stabiliteit van het bestaande goed in het gedrang brengen worden gelijkgesteld met een gehele of gedeeltelijke instorting.

I.A.3. Verzekerd kapitaal:

Het verzekerd kapitaal is gelijk aan de aannemingssom, incl. de studiekosten en toezichtskosten, excl. B.T.W. in de mate deze voor de aanbestedende overheid aftrekbaar is.

Het geraamde bedrag van de studie- en toezichtskosten wordt medegedeeld in de aanbestedingsdocumenten.

Tenzij anders vermeld in de aanbestedingsdocumenten dient het verzekerd kapitaal voor het bestaand goed vastgesteld te worden op 5.042.487,50 BEF (125.000 EUR) en dit in eerste risico.

I.A.4. Vrijstelling:

Het bedrag van de vrijstelling wordt vastgesteld op 100.849,75 BEF (2.500 EUR).

Behoudens omstandigheden vreemd aan de uitvoering van de werken zijn de vrijstellingen ten laste van de aannemer.

I.A.5. Uitgesloten en/of niet verzekerde risico's:

Behoudens omstandigheden vreemd aan de uitvoering van de werken zijn de uitgesloten en/of niet verzekerde risico's ten laste van de aannemer.

I.B. AANSPRAKELIJKHEID TEN AANZIEN VAN DERDEN

I.B.1. Deze verzekering dekt de burgerlijke aansprakelijkheid volgens art. 1382 tot en met 1386 van het Burgerlijk Wetboek met volgende specifieke voorwaarden:

- Verzekerd kapitaal:
50.424.875 BEF (1.250.000 EUR) per schadeverwekkende gebeurtenis voor lichamelijke, stoffelijke en onstoffelijke schade vermengd in eerste rang voor alle verzekerden.
- Vrijstelling:
De vrijstelling bedraagt 50.424,875 BEF (1.250 EUR) per schadeverwekkende gebeurtenis, met uitzondering voor de lichamelijke schade.
- De schade aan kabels en leidingen met inbegrip van de eventuele gevolgschade is gedekt.

I.B.2. De verzekering dekt de schade aan derden op basis van art. 544 van het Burgerlijk Wetboek binnen de kapitalen en vrijstellingen voor zien in paragraaf I.B.1.

I.B.3. De schade ten gevolge van trillingen, van verlagen van de grondwaterstand, van ontbreken, van verwijderen of van verzwakken van steunen is in de verzekeringsdekking inbegrepen.

I.B.4. De gekruiste aansprakelijkheid onder de verzekerden is gedekt; dit houdt in dat de verzekerden onderling als derden ten aanzien van elkaar beschouwd worden voor de verzekering.

II. VERZEKERING VAN TIENJARIGE AANSPRAKELIJKHEID

II.A. GEDEKTE RISICO'S

Deze verzekering zal dekking verlenen voor:

II.A.1. de tienjarige aansprakelijkheid volgens art. 1792 en 2270 van het Burgerlijk Wetboek;

II.A.2. de extra- contractuele aansprakelijkheid volgens art. 1382 tot en met 1386 van het Burgerlijk Wetboek voor schade tengevolge van een onder [II.A.1.](#) schadeverwekkende gebeurtenis;

II.A.3. de schade aan gedeelten van het bouwwerk die niet onder de technische controle stonden en van andere goederen van de aanbestedende overheid voor zover die schade een gevolg is van een verzekerde schade onder [II.A.1.](#);

II.A.4. burenhinder volgens art. 544 van het Burgerlijk Wetboek voor schade tengevolge van een onder [II.A.1.](#) schadeverwekkende gebeurtenis.

Deze verzekering zal uitwerking hebben in eerste rang en de dekking gaat in vanaf de voorlopige oplevering.

II.B. VERZEKERDE KAPITALEN

Behoudens andersluidende bepalingen in de aanbestedingsdocumenten zijn de verzekerde kapitalen gelijk aan:

II.B.1.- Het eindbedrag (excl. B.T.W. in de mate van aftrekbaarheid) van de gecontroleerde werken, incl. studie- en toezichtskosten.

II.B.2.- Het verzekerd bedrag beloopt 25.212.437,50 BEF (625.000 EUR) voor lichamelijke, stoffelijke en onstoffelijke schade vermengd per schadeverwekkende gebeurtenis met een maximum van 50.424.875 BEF (1.250.000 EUR) voor de dekkingen [II.A.2.](#) en [II.A.3.](#) en [II.A.4.](#) samen voor alle schadeverwekkende gebeurtenissen tijdens de ganse verzekeringsduur.

II.B.3.- gelijk aan [II.A.2.](#).

II.B.4.- gelijk aan [II.A.2.](#).

II.C. VRIJSTELLING

De vrijstelling bedraagt:

II.C.1. voor de risico's onder [II.A.1.](#) en [II.A.2.](#):

10 % van de schade met een:

- minimum 100.849,75 BEF (2.500 EUR) + (N x 10.084,975 BEF (250 EUR));
- maximum 504.248,75 BEF (12.500 EUR) + (N x 40.339,90 BEF (1.000 EUR));

N = het aantal jaren verlopen tussen de voorlopige oplevering en de datum van het optreden van de schade.

II.C.2. voor de risico's onder [II.A.3.](#) en [II.A.4.](#):

50.424,875 BEF (1.250 EUR) per schadeverwekkende gebeurtenis voor stoffelijke en onstoffelijke schade.

II.D. CONTROLE

De aanbestedende overheid sluit de controleovereenkomst af met het controleorganisme.

De gecontroleerde posten uit de samenvattende opmetingsstaat worden aangegeven in de aanbestedingsdocumenten evenals de coördinaten van het controleorganisme.

De aannemer onderwerpt zich aan de technische controle en staat de afgevaardigden van het controleorganisme bij tijdens het vervullen van hun opdracht.

III. BIJZONDERE BEPALINGEN

III.A. De aannemer legt voor de aanvang van de werken het bewijs voor dat de polissen vermeld onder **I.** en **II.** afgesloten zijn. Voor elke dag vertraging vanaf de aanvang der werken wordt een straf toegepast van 5.042,49 BEF (125 EUR) per dag.

Op eenvoudig verzoek van de aanbestedende overheid levert de aannemer het bewijs van premiebetaling.

III.B. De polissen moeten voldoen aan de bepalingen van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst.

III.C. De polissen dienen een clause te bevatten, die bepaalt dat elke schorsing, verbreking, opzegging of vervallenverklaring van het verzekeringscontract door de verzekeraar onmiddellijk per aangetekend schrijven ter kennis wordt gebracht van de aanbestedende overheid.

ART. 39. VERPLICHTINGEN VAN DE AANNEMER TOT DE DEFINITIEVE OPLEVERING

Aan paragraaf 1. wordt volgende bepaling toegevoegd:

"Inzake groenaanleg vervangt de aannemer, tijdens de waarborgtermijn, op zijn kosten de dode en slecht opkomende planten en dit gedurende elk plantseizoen.

In de overeenstemmende posten van de opmetingsstaat zijn de onderhoudswerken opgenomen die tijdens de waarborgtermijn uitgevoerd worden voor rekening van de aanbestedende overheid.

De werken worden tijdens de waarborgtermijn jaarlijks onderworpen aan een keuring die aanleiding geeft tot het opstellen van een proces-verbaal van vaststelling.

Deze keuring gaat uit van de aanbestedende overheid en heeft plaats in de periode van 16 augustus tot 30 september.

Ze gebeurt in aanwezigheid van de aannemer ofwel nadat hij tenminste 15 kalenderdagen voor de aanvang van de keuring behoorlijk bij ter post aangetekende brief werd opgeroepen.

Het proces-verbaal vermeldt alle dode en slecht opkomende planten die het volgend plantseizoen moeten vervangen worden."

ART. 41. DRAAGWIJDTE VAN DE AANSPRAKELIJKHEID VAN DE AANNEMER

Aan dit artikel wordt volgende bepaling toegevoegd:

"Door zijn bieding aanvaardt de inschrijver dat de uniforme methode voor waardebeoordeling van straat-, laan- en parkbomen behorend tot het openbaar domein, zoals beschreven in II-8., als basis zal dienen voor de berekening van schade veroorzaakt aan bomen van het openbaar domein ingevolge zijn werken in de omgeving van bomen."

ART. 43. § 1. WERKEN DIE NIET VOOR OPLEVERING WORDEN AANVAARD

Aan deze paragraaf wordt volgende bepaling toegevoegd:

"De aanvangsdatum van de slopings- en herbouwingswerken wordt in het proces-verbaal van niet-oplevering vastgesteld door de aanbestedende overheid.

De termijn begrepen tussen de datum van voltooiing van de gezamenlijke werken en deze aanvangsdatum wordt niet in aanmerking genomen voor de eventuele toepassing van de in [Art. 20. § 4.](#) voorziene straffen wegens laattijdige uitvoering.

De einddatum van deze slopings- en herstellingswerken moet bij ter post aangetekende brief door de aannemer meegedeeld worden."

ART. 43. § 2. VOORLOPIGE OPLEVERING

Aan de laatste alinea van deze paragraaf wordt volgende bepaling toegevoegd:

"Indien de aanbestedingsdocumenten geen waarborgtermijn vooropstellen, wordt hij gesteld op:

- 3 jaar voor werken op hoofdwegen, primaire wegen en voor groenaanleg;
- 2 jaar voor werken op secundaire wegen, lokale wegen alsook op landbouwwegen en verbeteringswerken aan onbevaarbare waterlopen;
- geen waarborgtermijn voor ruimingswerken aan onbevaarbare waterlopen.
De voorlopige oplevering valt samen met de definitieve;
- 1 jaar voor alle andere werken;
- ieder herstellingswerk uitgevoerd binnen het laatste jaar van de waarborgtermijn wordt één jaar gewaarborgd."

Na de voltooiing van de werken levert de aannemer een as-built dossier waarin de werkelijk uitgevoerde toestand wordt beschreven en weergegeven. Hiertoe worden tekeningen, lijsten, tabellen, foto's of andere documenten aangemaakt.

De tekeningen bevatten alle details en zijn zorgvuldig van maten en coördinaten voorzien. Al de gebruikte materialen, met de kwaliteitsaanduiding, worden vermeld op de tekeningen.

De as-built plans omvatten:

- de grondplannen, lengteprofielen en dwarsdoorsneden;
- detailtekeningen van de beton- en metselwerkconstructies;
- de buizen, leidingen, draineerbuizen, straat- of trottoirkolken en inspectieputten.

De opmetingen gebeuren in Lambert-coördinaten (1972) en in de Z-richting volgens de tweede algemene waterpassing.

Minstens de volgende punten en elementen worden opgemeten:

- de punten van de weg en van leidingen waar een richtingsverandering (in plan en in lengteprofiel) begint met een beschrijving van de bocht;
- alle elementen van de afwateringsstelsels (deksels, aansluitingen van de buizen, inspectieputten);
- de beton- en metselwerkconstructies;
- andere bijhorigheden van de weg.

De nauwkeurigheid van de metingen moet voldoen aan de volgende eisen:

- de verschillen van de x, y en z coördinaten van de opmetingen met de referentieopmeting moeten voldoen aan:

$$\sqrt{(\Delta x^2 + \Delta y^2 + \Delta z^2)} < 10 \text{ cm}$$

waarin $\Delta z < 5 \text{ cm}$;

- voor de waterpassing is de fout per km $\leq 1 \text{ cm}$.

Voor ingegraven constructies worden de nodige opmetingen verricht alvorens ze met grond toe te dekken. De as-built plans van de ingegraven constructies worden opgemaakt tijdens de uitvoering van de werken.

Het as-built dossier wordt aan de opdrachtgever overgemaakt ten laatste vijftien dagen vóór de voorlopige oplevering. Het dossier omvat drie exemplaren op papier en één exemplaar elektronisch op cd-rom.

De schalen van de tekeningen zijn minstens deze van het aanbestedingsdossier. Indien de tekeningen niet vervat zijn in het aanbestedingsdossier, wordt de schaal bepaald in overleg met de leidende ambtenaar.

De verplichte indeling in lagen en de te gebruiken legende en symbolen, zijn verkrijgbaar bij de aanbestedende overheid.

De tekeningen zijn opgemaakt in STAR (versie 9) of in Autocad en geleverd in formaat DXF of DWG, vergezeld van het PC2-bestand om afdrukken te maken.

In de beschrijvende opmeting of samenvattende opmetingsstaat wordt een afzonderlijke post opgenomen voor het leveren van het as-built dossier.

ART. 43. § 3. DEFINITIEVE OPLEVERING

Aan deze paragraaf wordt volgende bepaling toegevoegd:

"Wanneer enkel een definitieve oplevering is voorgeschreven, zijn m.b.t. de definitieve oplevering de bepalingen paragraaf artikel 43. § 2. hierboven van toepassing, met weglating van de term "voorlopig(e)" en van de laatste alinea."